

**ЦЕНТРАЛЬНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ ДО АД'ЮНКТУРИ ТА
ДОКТОРАНТУРИ ЦЕНТРАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО
ІНСТИТУТУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В 2022 РОЦІ**

Київ – 2022

1.1. Програма вступного випробування з філософії для кандидатів на навчання в ад'юнктурі

- Онтологічні та світоглядні передумови виникнення філософії.
- Предмет і особливості філософського знання.
- Роль філософії у формуванні методологічної культури, гуманістичного світогляду офіцерів Збройних Сил України.
- Основні риси античної філософії.
- Філософія середньовічного суспільства.
- Філософія епохи Відродження.
- Філософія Нового часу: проблема методу наукового пізнання.
- Класична німецька філософія та її досягнення.
- Філософія Києво-Могилянської академії.
- Вчення І. Канта про “вічний мир”.
- Проблема війни та армії в історії філософії.
- Особливості способу філософствування в Україні в XVI–XVIII ст.
- Філософія в університетах України (академічна філософія) XIX–XX ст.
- Основні етапи формування філософської думки в Україні.
- Сучасна філософія в Україні: стан і перспективи її розвитку.
- Неопозитивізм як один з напрямів філософії науки.
- Головні напрями сучасної світової філософії.
- “Філософія життя” як реакція на загальну кризу раціоналістичної філософської традиції.
- Неотомізм – головний напрям сучасної католицької філософії.
- Основні ідеї представників екзистенціальної філософії.
- Гносеології як розділ філософського пізнання.
- Проблема істини у пізнанні. Розвиток поняття істини в історії філософії.
- Наука як форма пізнавальної діяльності і соціальний інститут.
- Логічні підстави аргументації і доведення.
- Сутність та логічна структура спростування і критики.
- Закони формальної логіки як принципи правильного міркування.
- Сутність поняття, судження, умовиводу в формальній логіці.
- Релігія як форма суспільної свідомості.
- Раціональне та позараціональне в процесі творчості.
- Розвиток нових ідей, їхня перевірка та реалізація. Ідея – гіпотеза – теорія.
- Природне і соціальне в людині.
- Співвідношення сутності та існування людини в історичному розвитку.
- Людина, індивід, особистість. Особистість військовослужбовця.
- Історія природи та історія людства. Відмінність законів природи від законів історії.
- Основні підходи до розуміння сутності суспільства.
- Екологічний аспект буття суспільства.
- Критерії, виміри, суперечності суспільного прогресу.
- Проблема суб'єкта суспільно-історичного процесу.
- Війна, прогрес, цивілізація. Сучасні філософські концепції війни та миру.

Головні напрями сучасної соціальної філософії.
 Духовне виробництво, духовні цінності та ідеали в сучасному суспільстві.
 Культура і цивілізація. Гуманістична природа культури.
 Соціальне насильство, його форми та роль в історії.
 Філософія війни К. Клаузевіца, її світоглядний та методологічний зміст.
 Сучасні соціально-філософські концепції походження воєн та збройних конфліктів.
 Взаємозв'язок війни і миру. Проблема війни і миру як одна з головних проблем сучасності.
 Проблеми класифікація воєн та збройних конфліктів.
 Філософсько-методологічні проблеми військової безпеки України.
 Армія в системі військової організації суспільств.
 Походження армії та закономірності її розвитку.
 Армія в демократичному суспільстві.
 Соціальний зміст Концепції гуманітарного і соціального розвитку Збройних Сил України.
 Воєнна доктрина та військова наука: взаємозв'язок основних положень.
 Логіка військово-наукового пізнання та її особливості.
 Філософський аналіз передумов, сутність і форм змін у військовій справі (еволюція та революція).
 Філософія як рефлексія над військовою наукою, засіб включення військової думки до соціокультурного розвитку філософії.
 Соціальний зміст та основні принципи реформування Збройних Сил України.
 Соціально-філософський аналіз формування армій нових незалежних держав. Етика як філософія моралі. Моральна етична культура військовослужбовця.
 Філософсько-методологічні проблеми навчання та виховання військовослужбовців.
 Передумови виникнення філософії в давній Індії.
 Суспільство як об'єкт філософського пізнання.
 Головні тенденції та перспективи реформування військової сфери українського суспільства.
 Зародження філософії у давньому Китаї.
 Військова організація держави як складова військової сфери суспільства.
 Предмет і значення формальної логіки.
 Філософські ідеї християнської апологетики та патристики.
 Екологічні аспекти буття суспільства.
 Значення формальної логіки у військовій діяльності.
 Філософія середньовічної схоластики: номіналізм і реалізм.
 Природне (біологічне) і соціальне в людині.
 Походження воєн та їхні причини.
 Філософія пізнього (північного) Відродження.
 Філософські концепції людського існування.
 Формальна логіка про основні закони правильного мислення.

Література для підготовки:

1. Андрущенко В.П. Історія філософії (західноєвропейський контекст): підручник для вищих навчальних закладів. Київ.: Тандем, 2018.
2. Андрущенко В., Губерський Л., Михальченко М. Соціальна філософія: Історія, теорія, методологія. 4-те вид. К.: Юрінком Інтер, 2016.
3. Бойченко І. Філософія історії: підручник. Київ.: Академвидав, 2017.
4. Горський В.С. Історія української філософії : Київ., 1996.
5. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як мета антропології: навч. посіб. зі словником / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова. 4-те вид., перероб. та доп. К.: КНТ, 2016. 396 с.
6. Кралюк П.М. Історія філософії України: підручник. К.: КНТ, 2015. 652 с.
7. Лузан А.О. Вступ до філософії: навч. посіб. рекомендовано МОН України. К., 2018.
8. Петрушенко В. Основи філософських знань: курс лекцій. Львів. : Новий світ, 2016.
9. Причепій Є.М. Філософія: підручник. 4-те вид., випр. К.: Академвидав, 2015. 592с
10. Рубанець О.М. Філософські проблеми наукового пізнання: Київ., 2016.
11. Філософія науки: підручник / за ред. І. С. Добронравової. Київ.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2018. - 255 с.
12. Філософський енциклопедичний словник. НАНУ; Ін-тут філософ. ім. Г.С. Сковороди / за ред. кол. В.І. Шинкарук, Є.К. Бистрицький, М.О. Булатов та ін. Київ.: Абрис, 2002.
13. Філософсько-методологічні проблеми військової теорії та практики: навч.-метод. посіб / за загал. ред.: В. Богайчука. К.: НУОУ, 2018.
14. Хоменко І.В. Логіка: теорія та практика: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019.

1.2. Програма вступного випробування з іноземної мови для кандидатів на навчання в ад'юнктурі

Вступне випробування до ад'юнктури відбувається у формі комплексного тесту, який складається з чотирьох субтестів, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетентностей. Субтести проводяться у такій послідовності: письмо, аудіювання, читання, говоріння.

Субтест 1. Письмо. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, дозволяють перевірити рівень володіння нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі. Кількість завдань - одне.

Тестове завдання. Кандидати мають написати офіційний або неофіційний лист відповідно до завдання обсягом 100-130 слів.

До тексту висуваються такі вимоги:

прийнятна логіка структурування опису, тобто наявність відповідних частин: вступу, основної частини, висновків; використання слів логічного зв'язку частин опису.

граматична та лексична правильність опису;

відповідність встановленому обсягу;
охоплення всієї ключової інформації.

Перед початком тестування проводиться короткий інструктаж щодо порядку проведення субтесту.

На виконання субтесту з письма відводиться до 25 хвилин.

Субтест 2. Аудіювання. У субтесті з аудіювання перевіряється сформованість компетентностей розуміння як основного, так і повного змісту монологічних та діалогічних звукових тестів, а також вміння знаходити спеціальну та необхідну інформацію в аудіотекстах, які звучать стандартною мовою в звичайному темпі, а також розуміння основного змісту тексту, що стосується галузі власної професійної компетенції та здатність сприймати інформацію фактичного характеру.

Субтест з аудіювання складається з 15 завдань. До тесту включено завдання трьох типів: множинного вибору, перехресного вибору, завдання на заповнення пропусків.

Усі аудіоматеріали прослуховуються двічі.

Перед початком тестування проводиться короткий інструктаж щодо порядку проведення субтесту.

На виконання субтесту з аудіювання відводиться до 20 хвилин.

Субтест з аудіювання проводиться в лінгафонному кабінеті.

Субтест 3. Читання. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, спрямовані на перевірку рівня сформованості компетентності в читанні, а саме: детальне розуміння змісту прочитаного, вміння встановлювати значення лексико-граматичних одиниць на основі контексту, знання засобів організації дискурсу.

Тестований повинен розуміти прості автентичні тексти на знайому тематику, читати точні та основані на фактах тексти, що містять описи осіб, місць, речей та подій у теперішньому, минулому та майбутньому часі. Потрібно розуміти основний зміст і подробиці літературного тексту, вміння узагальнювати та співвідносити інформацію у доволі складних текстах.

У субтесті використовуються завдання трьох видів: множинного, перехресного та альтернативного вибору.

Множинний вибір - вибір з декількох запропонованих відповідей. Множинний вибір може бути представлено у різних формах. Його узагальнена структура складається з основи, в якій пропущено один з елементів. Для заповнення пропусків надається чотири варіанти відповідей.

Перехресний вибір - зіставлення або встановлення відповідності. Він існує у багатьох різновидах: зіставлення заголовків / ключових речень / запитань з текстами / частинами текстів для читання.

Альтернативний вибір - цей тестовий метод є варіантом множинного вибору лише з двома варіантами відповідей - "правильно" і "неправильно".

У субтесті використовуються автентичні тексти, які може бути адаптовано, обсягом до 500 слів. Порядок розташування тестових завдань відповідає послідовності надання інформації у текстах.

Субтест з читання містить 20 тестових завдань, із них:

- 10 - множинного вибору;
- 5 - перехресного вибору;
- 5 - альтернативного вибору.

Під час проведення субтесту з читання кандидати записують відповіді у бланки для відповідей. Писати або робити будь-які позначки у буклетах забороняється. Кандидати повинні писати розбірливо, виправлення повинні бути зрозумілими. Кожне виправлення завіряється особистим підписом кандидата.

На виконання субтесту з читання відводиться до 40 хвилин.

Субтест 4. Говоріння. Говоріння здійснюється у формі діалогу чи монологу і є спрямованим до однієї особи або до необмеженої кількості осіб. Акт говоріння завжди має певну мету, мотив, в основі якого лежить потреба; предмет - думки того, хто говорить; продукт - висловлювання (діалог або монолог) і результат, який може виражатися у вербальній чи невербальній реакції на висловлювання.

Субтест з говоріння перевіряє уміння здійснювати усну комунікацію відповідно до заданого питання та рівня компетентності з цього виду мовленнєвої діяльності і проводиться іноземною мовою у формі інтерв'ю двома членами комісії (співрозмовник та екзаменатор).

Кандидат повинен продемонструвати: вміння спілкуватися у повсякденних та стандартних робочих ситуаціях:

здатність описувати людей, місця та речі, розповідати про теперішні, минулі, майбутні події логічно завершеними розмовними блоками, стверджувати факти;

порівнювати, протиставляти, надавати конкретні інструкції та вказівки, ставити передбачувані запитання і відповідати на такі запитання;

здатність обговорювати у звичайній неформальній обстановці конкретні теми, наприклад: робочі та сімейні справи, власне оточення, інтереси, подорожі, новини дня тощо;

здатність говорити розгорнутими реченнями в повсякденних ситуаціях, наприклад: під час вирішення особистих питань та питань, що пов'язані з житлом, давати складні, детальні та довгі пояснення, обговорювати зміни планів щодо подорожей або інших справ.

Рекомендовані теми до співбесіди:

персональна ідентифікація;

загальне робоче оточення і повсякденна робота, стосунки з колегами;

ділові та туристичні подорожі; міжнародні конференції, зустрічі, дискусії; здоров'я та особиста безпека;

світові ризики і катаклізми останнього десятиліття; сучасні та перспективні технології; захист навколишнього середовища;

Збройні Сили України та провідних країн світу;

обрана галузь знань, сучасні методи дослідження, наукові інтереси та амбіції;

питання професійного та академічного характеру.

На виконання субтесту з говоріння відводиться до 15 хвилин на одну особу.

1.3. Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю “253 Військове управління (за видами збройних сил)”

Поняття будівництва та розвитку ЗС України.

ЗС України їх склад, структура, завдання.

Фундаментальні національні інтереси України

Стратегія національної безпеки України (надати визначення, що вона визначає).

Стратегія воєнної безпеки України (надати визначення, що вона визначає).

Основні воєнно-стратегічні цілі застосування сил оборони під час виконання завдань оборони держави.

Система управління ЗС України. Органи військового управління, пункти управління, система зв'язку та автоматизації.

Здійснення мобілізаційного розгортання ЗС України.

Система логістичного забезпечення ЗС України, її структура, сили і засоби логістичного забезпечення.

Мета, завдання і функції логістики ЗС України, основні принципи її функціонування.

Смуги логістичного забезпечення та зв'язки між ними. Призначення та відповідальність органів управління за напрямком логістичного забезпечення.

Підготовка системи логістичного забезпечення до виконання завдань за призначенням.

Напрямки розвитку озброєння і військової техніки, основні положення розроблення оперативно-тактичних вимог до перспективних систем (комплексів) озброєння.

Військове керівництво ЗС України, управління військами (силами), напрямки розвитку системи управління ЗС України.

Підтримка ЗС України, інженерна підтримка, РХБ захист, РЕБ, геопросторова підтримка ЗС України.

Моделювання операцій ЗС України, бойових дій, основні поняття та підходи.

Основи і принципи оперативного мистецтва. Форми застосування військ (сил). Система застосування Сил оборони держави. Структура оперативного командування. Оперативні спроможності військ (сил) ОК.

Загальні положення оперативного розгортання військ (сил). Підготовка оперативного розгортання військ (сил). Здійснення оперативного розгортання військ (сил). Способи оперативного розгортання військ (сил) та їх характеристика. Особливості перегрупування військ (сил) своїм ходом.

Визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах оборонної операції оперативно-тактичного угруповання військ. Спосіб ведення оборонної операції. Побудова оборони оперативно-тактичного угруповання військ в операції. Визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах наступальної (К/Н) операції оперативно-тактичного угруповання військ. Угруповання військ, оперативна побудова та системи, що створюються в наступальній (контрнаступальній) операції

оперативно-тактичного угруповання військ. Спосіб ведення наступальної (контрнаступальної) операції. Визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах стабілізаційної операції оперативного угруповання військ. Угруповання військ (сил), оперативна побудова і системи, що створюються у стабілізаційній операції оперативного угруповання військ за досвідом операції Об'єднаних сил (антитерористичної операції). Спосіб ведення операції за досвідом операції Об'єднаних сил (антитерористичної операції).

Планування операцій з урахуванням стандартів НАТО. (Operational Estimate). Завчасна і безпосередня підготовка операцій та їх зміст.

Загальні положення безпеки застосування військ. Планування безпеки застосування військ з урахуванням стандартів НАТО. Захист військ (сил) в операціях.

Основи вогневого ураження противника в операціях оперативного угруповання військ. Планування і здійснення вогневого ураження противника за досвідом операції Об'єднаних сил. Зміст вогневого ураження противника, основні завдання, що вирішуються силами і засобами вогневого ураження противника оперативним угрупованням військ в операціях за досвідом операції Об'єднаних сил. Структура, способи, методи та форми ВУП, за досвідом операції Об'єднаних сил. Зміст заходів планування ВУП в операціях оперативного угруповання військ.

Особливості підготовки стабілізаційної операції оперативного угруповання військ. Ведення стабілізаційної операції оперативного угруповання військ за досвідом операції Об'єднаних сил.

Визначення, мета, зміст та завдання міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки. Типи міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки. Підготовка міжнародної операції і зміст її заходів.

Література для підготовки:

1. Тимчасова доктрина “Застосування сил оборони держави”, затверджена наказом НГШ ЗС України.
2. Тимчасова доктрина “Планування операцій 15”, затверджена наказом НГШ ЗС України.
3. Доктрина “Об'єднане планування”, затверджена наказом Головнокомандувача ЗС України від 22 грудня 2020 р.
4. Доктрина “Об'єднані операції”, затверджена наказом ГК ЗС України.
5. Рекомендації з оборонного планування на основі спроможностей в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України.
6. Методичні рекомендації з організації та проведення оборонного огляду.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1208 “Про затвердження Порядку логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності”;
8. Глосарій за напрямками функціонального призначення структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил України та підрозділів, що виконують його функції і застосування видів, родів військ (сил);

9. Основні положення логістичного забезпечення Збройних Сил України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 11.10.2016 №522;
10. Доктрина з організації переміщень та перевезень (транспортувань) у Збройних Силах України, затверджена 19.08.2020;
11. Доктрина “Об’єднана логістика”, затверджена 19.09.2020;
12. Доктрина “Забезпечення підтримки з боку держави, що приймає”, затверджена 05.01.2021;
13. Доктрина “Забезпечення матеріально-технічними засобами, роботами та послугами”, затверджена 21.01.2021;
14. Доктрина “Застосування сил логістики”, затверджена 04.02.2021;
15. Доктрина “Сили логістики”, затверджена 08.02.2021;
16. Доктрина з радіоелектронної боротьби в об’єднаних операціях, затверджена 29.12.2020;
17. Доктрина з хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного захисту військ (сил), затверджена 29.10.2020;
18. Доктрина з геопросторової підтримки, затверджена 27.10.2020;
19. Доктрина з інженерної підтримки застосування військ (сил), затверджена 28.10.2020.

Заступник начальника Центрального-науково дослідного інституту
Збройних Сил України з наукової роботи
полковник

Олег КРАВЕЦЬ